

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 177/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Tpo 69/2020 z 19. novembra 2020 a konaniu, ktoré mu predchádzalo, a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č. k. 6 Tp 107/2020 z 11. novembra 2020 a konaniu, ktoré mu predchádzalo, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a sťažovateľky, skutkové okolnosti veci a ich argumentácia

1. Ústavnému súdu bola 6. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tpo 69/2020 z 19. novembra 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a konaniu, ktoré mu predchádzalo, a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“) č. k. 6 Tp 107/2020 z 11. novembra 2020 a konaniu, ktoré mu predchádzalo (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Ústavnému súdu bola 7. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru proti uzneseniu krajského súdu č. k. 3 Tpo 69/2020 z 19. novembra 2020 a konaniu, ktoré mu predchádzalo, a uzneseniu okresného súdu č. k. 6 Tp 107/2020 z 11. novembra 2020 a konaniu, ktoré mu predchádzalo.

3. Z obsahu podaných ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľ a sťažovateľka boli uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 3 Tp 41/2020 z 5. júna 2020 vzatí do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sťažovateľ aj sťažovateľka 5. októbra 2020 doručili Krajskej prokuratúre v Bratislave žiadosť o prepustenie z väzby, ku ktorej vec dozorujúci prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave pripojil svoju žiadosť s návrhom na predĺženie lehoty väzby, ktoré postúpil na rozhodnutie okresnému súdu, ktorý o nich rozhodol svojím napadnutým uznesením. Sťažovateľ zhodne so sťažovateľkou tvrdia, že už pri svojom výsluchu vzniesli námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu na konanie (príslušným na konanie mal byť podľa nich Okresný súd Bratislava V), a to z dôvodu, že v obvode územnej pôsobnosti okresného súdu sa nestal žiadny z čiastkových útokov pokračujúceho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon účinného v čase skutku. Okresný súd sa k podanej námietke miestnej nepríslušnosti na konanie nevyjadril. Krajský súd vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu vyhodnotil ako nedôvodnú z dôvodu, že pre určenie miestnej príslušnosti súdu na konanie postačí, ak niektoré skutkové okolnosti uvedené v skutkovej vete mali nastať v jeho územnom obvode.

4. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Tpo/69/2020 zo dňa 19.11.2020 a konaním, ktoré mu predchádzalo a uznesením sp. zn. 6Tp/107/2020 zo dňa 11.11.2020 Okresného súdu Bratislava II pod sp. zn. 7C/126/2005 a konaním, ktoré mu predchádzalo porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Tpo/69/2020 zo dňa 19.11.2020 v časti týkajúcej sa [REDAKOVANÉ] a vec vracia Krajskému súdu Bratislava na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky nariaďuje Krajského súdu Bratislava aby [REDAKOVANÉ] prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

4. Krajský súd Bratislava a Okresný súd Bratislava II sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť ť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... trovy konania v sume 384,04 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právnej zástupkyne advokátky [REDAKOVANÉ].“

4.1. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Tpo/69/2020 zo dňa 19.11.2020 a konaním, ktoré mu predchádzalo a uznesením sp. zn. 6Tp/107/2020 zo dňa 11.11.2020 Okresného súdu Bratislava II pod sp. zn. 7C/126/2005 a konaním, ktoré mu predchádzalo porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Tpo/69/2020 zo dňa 19.11.2020 v časti týkajúcej sa [REDAKOVANÉ] a vec vracia Krajskému súdu Bratislava na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky nariaďuje Krajského súdu Bratislava aby [REDAKOVANÉ]... prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

4. Krajský súd Bratislava a Okresný súd Bratislava II sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... trovy konania v sume 384,04 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právnej zástupkyne advokátky [REDAKOVANÉ].“

5. Z obsahu ústavných sťažností, ktoré sú predmetom konaní vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 23/2021 a sp. zn. Rvp 35/2021, vyplynulo, že sťažovateľ a sťažovateľka sú spoluobvinenými v tom istom trestnom konaní, namietajú porušenie totožných základných práv a slobôd zaručených ústavou, ako aj práv zaručených dohovorom totožnými rozhodnutiami rovnakých všeobecných súdov rozhodujúcich v ich väzobnej veci, pričom vychádzajú z identických skutkových a právnych okolností veci a vo svojich ústavných sťažnostiach uplatňujú totožnú argumentáciu. V dôsledku toho ústavný súd uznesením pléna č. k. PLs. ÚS 4/2021-6 z 10. februára 2021 rozhodol o spojení oboch ústavných sťažností na spoločné konanie vedené pod sp. zn. Rvp 23/2021.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

6. Podstatou argumentácie sťažovateľa, ako aj sťažovateľky je námietka, že návrh na vzatie do väzby, návrh na predĺženie väzby ani žiadosť o prepustenie z väzby neboli podané na príslušnom súde, ktorý aj rozhodol, pričom ide o okolnosť, na základe ktorej by mali byť automaticky prepustení z väzby na slobodu. Pre skutok, pokiaľ by sa stal tak, ako vyplýva z vyšetrovacieho spisu, bol od začiatku príslušný Okresný súd Bratislava V. Okresný súd otázku príslušnosti napriek námietke vôbec neriešil a argumentácia krajského súdu nemá oporu v ústave ani v zákone. Na základe uvedeného mali byť porušené ich označené práva.

II.1. Právomoc ústavného súdu:

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9.1. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2. Relevantná právna úprava:

10. Podľa č. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

10.1. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

10.2. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Podľa § 16 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd v sídle krajského súdu vykonáva v prvom stupni konanie

a) o obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov, alebo

b) ak bol skutok spáchaný organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou.

12.1. Podľa § 17 ods. 1 Trestného poriadku konanie vykonáva súd, v ktorého obvode bol trestný čin spáchaný. Podľa § 17 ods. 2 Trestného poriadku ak osobitný predpis neustanovuje inak, obvodom okresného súdu v sídle krajského súdu pre konanie o trestných činoch uvedených v § 16 ods. 1 je obvod tohto krajského súdu. Podľa § 17 ods. 3 Trestného poriadku ak miesto činu nemožno zistiť alebo bol čin spáchaný v cudzine, konanie vykonáva súd, v ktorého obvode obvinený býva, pracuje alebo sa zdržiava; ak sa nedajú tieto miesta zistiť alebo sú mimo územia Slovenskej republiky, konanie vykonáva súd, v ktorého obvode čin vyšiel najavo.

12.2. Podľa § 20 Trestného poriadku ak je podľa predchádzajúcich ustanovení daná príslušnosť niekoľkých súdov, konanie vykonáva ten súd, na ktorom podal prokurátor obžalobu alebo ktorému bola vec postúpená nepríslušným súdom.

12.3. Podľa § 24 ods. 1 Trestného poriadku úkony pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní vykonáva súd, ktorý by bol príslušný na konanie o obžalobe; ak je takých súdov viac, úkony vykonáva súd, v ktorého obvode je činný prokurátor, ktorý podal príslušný návrh. Podľa § 24 ods. 2 Trestného poriadku vo veciach uvedených v § 16 ods. 1 je na vykonanie úkonov pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní príslušný okresný súd v sídle krajského súdu, ktorý by bol príslušný na konanie o obžalobe;

ak je takých súdov viac, úkony vykonáva súd, v ktorého obvode je činný prokurátor, ktorý podal príslušný návrh.

II.3. Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu:

13. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07).

14. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Winterwerp proti Holandsku z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski proti Poľsku z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51].

14.1. Ústavný súd zároveň považuje za potrebné zvýrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier proti Francúzsku z 26. 10. 1991, *Annuaire*, č. 207; Navarra proti Francúzsku z 23. 11. 1993, *Annuaire*, č. 273-B a ďalšie).

15. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. toho, či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe

rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

15.1. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

16. Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s rozvrhom práce súdu (III. ÚS 116/06). Inými slovami, zákonným sudcom je sudca (samosudca alebo člen senátu) miestne, vecne a funkčne príslušného súdu, ktorý má vo veci konať podľa rozvrhu práce prijatého v súlade so zákonom (pozri napr. I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01), a ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte (napr. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 87/01, I. ÚS 115/02, III. ÚS 202/02, III. ÚS 116/06); ako aj sudca, ktorému boli veci pridelené z dôvodu vylúčenia iného sudcu pre zaujatosť v zmysle § 31 a nasl. Trestného poriadku alebo pre iné ďalšie dôvody (II. ÚS 118/02, II. ÚS 119/02).

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

II.4. Porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu:

18. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti

nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

19. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je teda založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Pokiaľ právny predpis stanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

20. V posudzovanom prípade bolo uznesenie okresného súdu č. k. 6 Tp 107/2020 z 11. novembra 2020 napadnuté riadnym opravným prostriedkom, a to sťažnosťou podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, podaným sťažovateľom a sťažovateľkou, o ktorom bol povinný rozhodnúť a aj rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3 Tpo 69/2020 z 19. novembra 2020. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o podaných sťažnostiach vylučovala právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom a sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.5. Porušenie práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu:

21. Krajský súd k sťažovateľom a sťažovateľkou nastolenej námietke miestnej nepríslušnosti okresného súdu poukazom na § 17 a § 24 Trestného poriadku vysvetlil, že determinujúcim prvkom určenia miestnej príslušnosti súdu na konanie je miesto spáchania trestného činu, pričom z uznesenia o vznesení obvinenia je zrejmé, že skutky, ktoré sú sťažovateľovi a sťažovateľke kladené za vinu, sa mali stať na viacerých miestach v Bratislavskom kraji. Tie z nich, ktoré boli orgánom činným v trestnom konaní známe, boli konkretizované v skutkovej vete vzneseného obvinenia, pričom je zrejmé, že skutky jednotlivých obvinených sú prepojené niektorými spoločnými skutkovými okolnosťami, a teda navzájom spolu súvisia. Na určenie miestnej príslušnosti okresného súdu tak postačí, ak niektoré skutkové okolnosti uvedené v skutkovej vete mali nastať v jeho územnom obvode, a v prípade sťažovateľa takou okolnosťou je podozrenie o prechovávaní psychotropnej látky na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a jej predávanie v okolí tejto ulice.

22. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že krajský súd ako súd sťažnostný konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické a ústavný súd ich považuje za legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Krajský súd správne aplikoval § 17 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že konanie vykonáva súd, v obvode ktorého bol trestný čin spáchaný, a ak by takéto miesto nebolo možné zistiť konanie vykoná súd, v ktorého obvode čin vyšiel najavo (§ 17 ods. 3 Trestného poriadku). V sťažovateľovom prípade trestný čin v rovine dôvodného podozrenia vyšiel najavo v obvode územnej pôsobnosti Okresného súdu Bratislava II, pričom miesto spáchania trestného činu bolo konkretizované v byte sťažovateľa na [REDAKOVANÉ] a v jeho okolí. Argumentácia sťažovateľa o tom, že domová prehliadka v byte na [REDAKOVANÉ] mala negatívny výsledok, ešte neznamená, že miesto spáchania skutku nie je konkretizované okolím tejto ulice, v ktorom mal byť sťažovateľ činný ako predajca omamných látok. Teda sťažovateľ bol v počiatočných štádiách trestného konania dôvodne podozrivý nielen z prechovávaní omamnej látky na [REDAKOVANÉ] v Bratislave, ale aj z jej predaja v blízkom okolí. K ďalšej trestnej činnosti malo dochádzať v územnom obvode Okresného súdu Bratislava V a v prípade dištančného deliktu, ak je v prípravnom konaní podľa § 24 ods. 1 a 2 Trestného poriadku daná príslušnosť niekoľkých súdov, úkony vykonáva súd, v obvode ktorého je činný prokurátor, ktorý podal príslušný návrh (obdobne podľa § 20 Trestného poriadku pre obžalobu a súdne konanie). Z hľadiska ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu nie je relevantná priebežná analýza dôkaznej situácie nad rámec aktuálnej podoby uznesenia o vznesení obvinenia, ktorú prezentujú sťažovateľ aj sťažovateľka, s tvrdením o pominuvšej príslušnosti Okresného súdu Bratislava II a jeho nemožnosti v dotknutom prípade (už) rozhodnúť. Krajský súd sa touto otázkou zaoberal (čl. 26 jeho napadnutého uznesenia) vo vzťahu k trestnej činnosti, ktorá mala byť podľa vzneseného obvinenia spáchaná v obvode Okresného súdu Bratislava II, a so zdôraznením okolnosti, že v tomto štádiu konania ide len o podozrenie zo spáchania trestného činu (vo vzťahu k prechovávaniu psychotropnej látky a tiež jej predávaniu v okolí predmetného bytu). Ústavný súd akceptuje, že v určitom bode konania sa také vyhodnotenie môže premietnuť do zmeny miestnej príslušnosti (či už výlučnej, alebo pri voľbe na podanie návrhu/obžaloby na niektorý z viacerých príslušných súdov).

22.1. Tak to bolo aj v prípade sťažovateľa a sťažovateľky, keď po ukončení prípravného konania v závislosti aj od ustálenia predpokladaného priebehu trestnej činnosti prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave podal na sťažovateľa a sťažovateľku obžalobu na Okresnom súde Bratislava V. V okolnostiach veci je potrebné zvýrazniť, že priebeh skutku a ustálenie skutkovej vety je procesom, ktorý prebieha počas celého prípravného konania, keď k jeho prvej konkretizácii dochádza pri začatí trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, následne pri vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku a finálne pri ukončení prípravného konania (ku ktorému môže dôjsť aj podaním obžaloby podľa § 234 Trestného poriadku). Medzitýmna revízia tomu zodpovedajúcich záverov je možná, musí však byť uvážená tak, aby sa mohla premietnuť do procesných aktov (v konečnom dôsledku) prokurátora, akým je typicky podanie obžaloby. Ak v prípade dištančných deliktov v závislosti od vyhodnotenia skutkových zistení dôjde po skončení prípravného konania k podaniu obžaloby na inom súde, než ktorý rozhodoval podľa podoby vzneseného obvinenia o väzbe, nemožno z tejto skutočnosti

(a to konkrétne v okolnostiach dotknutého prípadu) vyvodiť záver, že sudca pre prípravné konanie skôr rozhodujúceho súdu nebol zákonným sudcom v predmetnej veci s dôsledkom porušenia práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Úvahy o zámernej manipulácii s príslušnosťou súdu (Bratislava II namiesto Bratislava V) sú potom čírou, ničím nepodloženou špekuláciou.

22.2. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami tej-ktorej veci. K takému ich prekročeniu ústavný súd pri posúdení namietaného postupu krajského súdu nedospel. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom a sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.6. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práv vyjadrených v čl. 48 ods. 2 ústavy:

23. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že s prihliadnutím na svoju judikatúru už opakovane konštatoval (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, II. ÚS 23/05, II. ÚS 65/05, II. ÚS 60/08, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 397/2010), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

23.1. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcim právo na slobodu a bezpečnosť (III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07). Procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorého porušenia sa sťažovateľ a sťažovateľka nedomáhajú.

23.2. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom a sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

24. Vo vzťahu k čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ a sťažovateľka neoznačili, porušenie ktorého z v tomto ustanovení uvedených práv namietajú, v dôsledku čoho ústavný súd odmieta nimi podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom.

25. Vzhľadom na odmietnutie podanej ústavnej sťažnosti ako celku, ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Libor Duľa
predseda senátu